

ת"פ 18191/11/15 - משטרת ישראל תביעות- שלוחת רמלה נגד מברטה ליאור מברטה

בית משפט השלום ברמלה

20 יולי 2016

ת"פ 18191-11-15;

ת"פ 2202-11-15;

ת"פ 43691-08-15 משטרת ישראל תביעות- שלוחת רמלה נ' מברטה(עציר)

בפני	כב' השופט ד"ר עמי קובו, סגן הנשיאה
מאשימה	משטרת ישראל תביעות- שלוחת רמלה
נגד	
נאשם	מברטה ליאור מברטה (עציר)

החלטה

רקע

1. בקשה להורות על שחרורו של הנאשם לטיפול במסגרת קהילה טיפולית בהליך העיקרי, ובטרם גזירת דינו של הנאשם.
2. הנאשם הורשע בהתאם להודאתו בשלושה כתבי אישום שעניינם עבירות של הפרת הוראה חוקית, לפי סעיף 287(א) לחוק העונשין, תשל"ז - 1977 (להלן: "החוק"); ניסיון התפרצות לדירה כדי לבצע עבירה, לפי סעיף 406(ב) לחוק; כניסה למגורים במטרה לבצע עבירה, לפי סעיף 406(א) לחוק; הסגת גבול פלילית, לפי סעיף 447(א) לחוק; תקיפה סתם, לפי סעיף 379 לחוק; והיזק לרכוש במזיד לפי סעיף 452 לחוק.
3. בתמצית, המדובר בתיק אחד (ת"פ 43691-08-15) בו הורשע הנאשם בשלושה מעשים של עבירות רכוש אשר בוצעו בסמיכות זמנים זה לזה, ותוך כדי הפרת תנאי שחרור; בתיק השני (ת"פ 2202-11-15) הורשע הנאשם באירוע של הפרת תנאי שחרור; ובתיק השלישי (ת"פ 18191-11-15) באירוע של תקיפת מאבטח בסניף "עמידר".
4. הצדדים הגיעו להסדר דיוני, לפיו הנאשם הודה והורשע במיוחס לו. טרם שנשמעו הטיעונים לעונש עתר ב"כ הנאשם לאמץ את המלצת שירות המבחן ולשחרר את לנאשם למוסד גמילה במסגרת הקהילה הטיפולית "אילנות".

תסקירי שירות המבחן

5. בעניינו של הנאשם הוגשו מספר תסקירים של שירות המבחן. מתסקיר מיום 25.11.15, עולה כי הנאשם החל להשתמש בסמים בגיל 17, תחילה באופן חברתי ומזדמן ועם השנים החל לשאת אופי אינטנסיבי והתמכרות. לפני כשנה החל לצרוך סמים מסוג הרואין בדרגת תלות ושימוש אינטנסיבי. שירות

עמוד 1

המבחן התרשם כי על אף שימוש אינטנסיבי והתמכרותי לסמים, הנאשם נעדר יכולת להעמיק בדפוסיו, ממוקד בצרכיו ומונע מתוך חשיבה קצרת טווח וכי הוא מונע ממוטיבציה חיצונית ושיקולי רווח והפסד וכן ברצונו לפתרון קשייו נוכח מעצרו. נוכח אי לקיחת אחריות וצמצום מאפייניו ההתמכרותיים העריך שירות המבחן כי הוא אינו בשל לעריכת ניסיון טיפולי. בחלוף מספר חודשים, ביום 1.5.16, התקבל תסקיר נוסף, ממנו עולה כי קיימת אצל הנאשם מוטיבציה ראשונית לערוך שינוי באורח חייו, בין היתר מכיוון שהוא החל לגלות תובנה באשר למחירים שמשלם עקב התמכרותו לסמים והתנהגותו השולית, ארוכת השנים. עם זאת הנאשם חסר כלים לערוך שינוי משמעותי בכוחות עצמו ולכן זקוק לתמיכה והכוונה. שירות המבחן בחן את רצונו של הנאשם להשתלב בטיפול במסגרת קהילה טיפולית סגורה לנפגעי סמים והנאשם הביע נכונות להשתלב במסגרת זו. לפיכך, נשלח הנאשם לבדיקת התאמתו. ביום 5.6.16 עדכן שירות המבחן כי הנאשם נמצא מתאים לטיפול בקהילה טיפולית "אילנות" ונשלח לביצוע בדיקות רפואיות טרם כניסה לקהילה. ביום 11.7.16 התקבל תסקיר משלים לפיו קבלתו של הנאשם לקהילה אושרה. שירות המבחן חזר על הערכתו כי טיפול בקהילה סגורה עשוי לסייע בגמילת הנאשם מהתמכרות לסמים, תוך בחינה מעמיקה של דפוסי התנהגותו. לפיכך המליץ שירות המבחן לשחרר את הנאשם לקהילה הטיפולית.

טיעוני הצדדים

6. לטענת ב"כ המאשימה, עו"ד יעקב שטרנברג ורוטל אהרנוביץ', בתיק העיקרי ביצע הנאשם עבירות של התפרצות, ניסיון התפרצות והסגת גבול תוך 40 דקות כשהוא מפר תנאי שחרור, לאור יום וללא מורא. דבר המעיד על מסוכנותו של הנאשם. הנאשם שוחרר בהמשך למעצר בית והפר גם אותו שוב ושוב. מתסקיר המעצר עולה כי הנאשם צורך הרואין תוך תלות וכן מתקשה לקחת אחריות על מצבו ולהפסיק את השימוש בסמים. שירות המבחן התרשם מרמת מסוכנות גבוהה ומחוסר בשלות לצאת גמילה. הנאשם שלל טיפול בסמים במהלך מעצרו ועולה כי לא השתלב בטיפול גמילה קודם לכן. הנאשם רואה בהליך הגמילה כדרך לשפר את מצבו במעצר. מהתסקיר בהליך העיקרי עולה כי ישנה מוטיבציה ראשונית, ואולם הנאשם עדיין מתקשה לקחת אחריות על מצבו והתיק החדש שהודה בו גם הוא בוצע על רקע התמכרותו לסמים. שירות המבחן מציע כי יהיה ערב כונן למקרה שהנאשם יפלט מהקהילה וזאת נוכח ספקנותו לגבי יכולתו של הנאשם. הנאשם אינו עומד בתנאים המצטברים שנקבעו בהלכת סוויסה. מדובר בנאשם שהפר את אמון בית המשפט מספר פעמים ועל כן אין כל הצדקה לשחררו.

7. לטענת ב"כ הנאשם, עו"ד רענן עמוסי, ההליך המתאים להעלות את הטענה בדבר שחרורו לחלופת מעצר היא בפני המותב בתיק העיקרי. המאשימה מבססת את טיעוניה על תסקירי מעצר מחודש נובמבר 2015 שעה שהדברים כבר אינם רלוונטיים עתה. עבירות ההתפרצות בהן הורשע הנאשם הן ברף התחתון והנאשם כבר נמצא זמן משמעותי במעצר. הנאשם אינו מנסה להטיב את תנאי מעצרו בבקשתו לגמילה. הליך הגמילה הוא הליך ארוך וקשה ויכול להתמשך על פני תקופה ממושכת. מדובר במאסר ראשון ויתכן כי הוא יזכה לשחרור מוקדם. אם ישוחרר הנאשם מבלי שיעבור טיפול, הוא ישוב לחברה, במצב שבו היה טרם מעצרו. לנאשם נסיבות חיים לא פשוטות, הוא עבר הליך קליטה קשה בארץ שלא צלח וזוהי הזדמנות ראשונה שלו לשקם את חייו באופן מוסדר. רצונו של הנאשם הוא רצון כן ואוטנטי. הנאשם מעוניין בעזרה ולא יודע איך לבקש אותה. לפיכך עתר ב"כ הנאשם לקבל את המלצת שירות המבחן ולשחרר את הנאשם לקהילה הטיפולית.

8. בטרם דיון בסוגיית שחרורו של הנאשם לחלופת גמילה, מן הראוי לתת את הדעת לסוגיית המותב הראוי להכריע בנושא. במקרים רבים, כאשר נדונה סוגיית השחרור בפני שופט מעצרים, טוענים נציגי המדינה כי המותב הראוי להחליט בבקשה הינו המותב בתיק העיקרי. לעומת זאת, כאשר הסוגיה מגיעה לפתחו של המותב שדן בתיק העיקרי, נשמעת הטענה שאף מותב זה אינו המותב הראוי לדון בבקשה, וזאת לנוכח ההחלטה בתיק המעצר בדבר מעצר הנאשם עד תום ההליכים. נדמה שאילו הייתה מתקבלת הטענה האמורה, על שני ראשיה, לא הייתה נותרת שום אפשרות להליכי גמילה, שהינם במקרים רבים חיוניים לשם שיקומם של נאשמים, ובאופן שתורם אף לאינטרס הציבורי.

הפרקטיקה המקובלת בבתי-המשפט הינה שהרוב המכריע של ההחלטות בסוגיית המעצר והשחרור לחלופת גמילה ניתנות על-ידי שופטי המעצרים אשר דנים בתיק בשלביו הראשוניים, שבהם על-פי רוב מתעוררת הסוגיה, ועל סמך תסקירי המעצר. בשלבים ראשוניים אלה, שבהם טרם החל להתברר בתיק העיקרי, אכן המותב המתאים לדיון בחלופת הגמילה הינו מותב המעצרים. לעומת זאת, במקרים החריגים יחסית שבהם הנאשם כבר הורשע בביצוע העבירות, ולעתים בחלוף זמן מאז הסתיים הליך המעצר, הסוגיה מגיעה לפתחם של המותבים אשר דנים בתיק העיקרי, כאשר על-פי רוב ההחלטה בסוגיית השחרור לחלופת הגמילה אינה ניתנת בגזר הדין עצמו, אלא כהחלטת ביניים, בטרם גזר הדין, וזאת כאשר בית-המשפט מבקש לבחון את התקדמות והצלחת הליך הגמילה, אשר יובאו בחשבון בהמשך במסגרת גזר הדין. בשלבים מתקדמים אלה של ההליך, המותב הראוי להחליט בבקשה הינו המותב העיקרי של התיק.

9. על פי הלכה שנקבעה בבש"פ 11-1981 **מדינת ישראל נ' סויסה** (21.3.11) הכלל הוא כי העיתוי הראוי לגמילה מסמים הוא בשלב גזירת הדין וריצוי העונש. החריג לכלל זה, המאפשר שליחת הנאשם לחלופת מעצר בהליך גמילה הינו בהתקיים שניים או שלושה מהתנאים המצטברים הבאים:

- א. כאשר הנאשם החל בגמילה עוד לפני שביצע את העבירה.
- ב. כאשר פוטנציאל ההצלחה של הליך הגמילה הוא גבוה.
- ג. כאשר יש בהליך הגמילה כדי ליתן מענה הולם למסוכנות הנשקפת מן הנאשם.

10. בית-המשפט הוסיף וקבע סדרה של מבחני משנה להכרעה בסוגיה:

א. האם הנאשם התחיל כבר בהליך גמילה עוד לפני מעצרו?

הטעם לתנאי זה הוא, בין היתר, כי יש בו להצביע על אמינות הכנות והרצון שמפגין נאשם בנוגע להליך הגמילה. במקרה דנן, לא החל הנאשם בהליך גמילה טרם ביצוע העבירות וגם במסגרת הליך המעצר בו שהה הנאשם לא החל הנאשם בהליך גמילה. ומשכך לא מתקיים תנאי זה. ואולם כבר נקבע כי בית המשפט רשאי להורות על שחרור נאשם לחלופת גמילה גם כאשר תנאי זה אינו מתקיים, ובלבד שמתקיימים התנאי השני והשלישי (ראו בש"פ 2278/08 **קרייבסקי נ' מדינת ישראל** (19.3.08); בש"פ 3137/08 **גרנובסקי נ' מדינת ישראל** (18.6.08)).

ב. סיכוי הצלחת הטיפול, מידת התאמתו ומוכנותו של הנאשם לטיפול גמילה.

באשר לתנאי זה, שוכנעתי כי פוטנציאל ההצלחה של ההליך השיקומי המבוקש גבוה. ראשית הנאשם אכן מכור לסמים. כעולה מתסקיר שירות המבחן הנאשם החל להשתמש בסמים מגיל 17, תחילה באופן מזדמן במסגרת חברתית ובהמשך באופן תלתי. בשנים האחרונות החל הנאשם אף שימוש בסמים קשים מסוג הרואין ואף פיתוח

תלות בהם. בנוסף, ישנו קשר ברור בין התמכרותו לסמים לבין ביצוע עבירות. כך עולה מן האמור בכתב האישום אשר קובע כי "במועדים האמורים בכתב האישום נהג הנאשם לצרוך סמים מסוכנים וביצע את המיוחס לו בכדי לממנם". כמו-כן, כעולה מדברי הנאשם בפני שירות המבחן וכן כפי שעולה מדברי הנאשם במשטרה עת נחקר ביום 20.8.15 (עמ' 3 שורות 41-48), הרקע לביצוע העבירות, כמו גם להפרות תנאי שחרורו בתנאים, היה רצונו לממן ולהשיג את הסם לצורך שימוש.

כמו כן, התרשמתי כי רצונו של הנאשם להיגמל מהסמים הוא רצון כן ואמתי. הנאשם נמצא במעצר כבר תקופה לא מבוטלת של 9 חודשים. בתחילת מעצרו התרשם שירות המבחן כי הנאשם אינו בשל להליך טיפולי ומונע ממוטיבציה חיצונית במטרה להקל על תנאי מעצרו. עם זאת בחלוף הזמן נוכח שירות המבחן כי הנאשם החל לגלות מודעות לבעיותיו ומגלה מוטיבציה ראשונית להליך טיפולי ולאחר שנבחן מצבו על ידי גורמי הטיפול בקהילה הטיפולית הוא נמצא מתאים להליך הטיפול. דרך המלך לבחינת תנאי זה הינה המלצת שירות המבחן, שהוא הגורם המקצועי המרכז את המידע הנדרש לקבלת החלטה בדבר התאמת הנאשם לעבור טיפול גמילה, ובמקרה דנן, סבורני כי יש לסמוך על המלצתו החיובית של שירות המבחן. מעבר לכך יוער כי לא אחת גם כאשר המוטיבציה של הנאשם לגמילה מונעת מההליך הפלילי אין בה כדי לשלול את סיכויי הצלחת הגמילה.

ג. גילו של הנאשם והזדמנויות גמילה שניתנו לו בעבר.

הנאשם הינה צעיר יחסית, יליד 1983, מעולם לא קיבל בעבר הזדמנות להשתתף בהליך גמילה. הנאשם נעדר מסגרת משפחתית תומכת. אמו הלכה לעולמה בזמן עליית המשפחה לארץ בהיותו כבן שנה, ועם אביו, אשר עלה כשנתיים לאחר מכן והקים משפחה חדשה, נותק הקשר. הנאשם גדל בבית סבתו, אשר היוותה גורם תמיכה משמעותי עבורו, ונפטרה בשנת 2008. סבורני כי נאשם שעבר נסיבות חיים כה מורכבות זכאי כי תושת לו יד אשר תסייע לו להיחלץ מבור ההתמכרות.

ד. האם יש בחלופת הגמילה כדי לאיין או להקהות את עילת המעצר?

סבורני כי הנאשם עומד בתנאי זה. עילת המעצר הינה מסוכנות לציבור. בשים לב לעושה ולמעשה, ולאור עברו הפלילי של הנאשם שאינו מכביד, ולרף החומרה של המעשים בהם הורשע הנאשם, שאינו גבוה, ניכר כי מסוכנותו לציבור אינה ברף גבוה. עם זאת, יש לציין כי הנאשם הפר בעבר, לא אחת, תנאי שחרור, ובשל כך אף נעצר עד תום ההליכים. סבורני כי יש בקהילה טיפולית סגורה כקהילת "אילנות", כדי להקהות את מסוכנותו של הנאשם, וזאת על אף שאין המדבר בחלופה הרמטית. מובן הדבר שאם הנאשם יעזוב את הקהילה, הרי שהקהילה תדווח על כך, והנאשם יעצר.

ה. סוג העבירות המיוחסות לנאשם.

הנאשם הורשע בשלושה כתבי אישום בעבירות של הפרת הוראה חוקית, ניסיון התפרצות, כניסה למגורים במטרה לבצע עבירה, הסגת גבול, תקיפה סתם והיזק לרכוש במזיד. עבירות הרכוש שביצע הנאשם אינן ברף חומרה גבוה. מדובר בנסיון התפרצות בכניסה לבית-מגורים שבוצעו ללא תחכום או תכנון. בשני מקרים הנאשם נס על נפשו כאשר הבחין במתלוננת. אף עבירת התקיפה שביצע הנאשם הינה ברף נמוך יחסית, וכללה דחיפה והשלכת תכולת פח זבל. אין המדובר ברף חומרה של עבירות, אשר אינו מצדיק מתן הזדמנות לנאשם להיגמל מסמים.

ו. עברו הפלילי של הנאשם.

עברו הפלילי של הנאשם אינו מכביד. לחובתו שלוש הרשעות קודמות בעבירות של הפרעת שוטר במילוי

תפקידו, ניסיון תקיפה סתם, והחזקת סמים לצריכה עצמית. בגין כל אחת מהעבירות נדון הנאשם למאסר על תנאי ולעונשים נלווים. מעולם לא הוטל על הנאשם עונש מאסר בפועל, ולו בריצוי בעבודות שירות, ואף לא צו של"צ.

ז. השלב בו נמצא התיק העיקרי והזמן שנותר עד לסיומו.

בנוגע למבחן זה מבהיר כב' השופט עמית בפרשת סוסיסה כי כאשר האפשרות לשלוח נאשם לחלופת מעצר למוסד גמילה מתעוררת סמוך לפני סיום התיק העיקרי או לאחר שהנאשם כבר הורשע בתיק העיקרי, ראוי ששופט המעצרים לא יורה על חלופת הגמילה, באשר יש בכך מעין הסגת גבולו של ההליך התלוי ועומד של גזירת העונש. ואכן, במקרה דנן, סוגיה זה לא בא לפתחו של מותב המעצרים, אלא במסגרת התיק העיקרי, ומכאן שלא יהיה בשחרורו של הנאשם לחלופת גמילה משום התערבות בשיקולי בית-המשפט בגזירת הדין.

ח. גזר הדין הצפוי לנאשם.

הנאשם כבר נמצא במעצר במשך תקופה משמעותית של כ- 9 חודשים. בשלב זה יציאה לקהילה טיפולית לצורך הליך גמילה ארוך ומשמעותי אינה בהכרח קלה יותר מהעונש שצפוי היה הנאשם לקבל אם היה נדון כעת. בשים לב לרף החומרה של המעשים כמתואר לעיל, להודאת הנאשם באשמה, ולעברו הפלילי שאינו מכביד, ועל אף עונש מאסר על תנאי בן 4 חודשים שתלוי ועומד נגד הנאשם, סבורני כי העונש שיוטל על הנאשם, אם יגזר דינו, מבלי שישוחרר לחלופת מאסר, לא יהיה מכביד. ואולם, נדמה כי התועלת החברתית שתהיה בעונש זה, תהיה פחותה מהתועלת החברתית אשר במתן סיכוי לגמילת הנאשם מסמים.

אם יתמיד הנאשם ויצליח בגמילה, הרי שלא יהיה הכרח להטיל עליו עונש מאסר אשר יוריד לטמיון את הליך הגמילה המוצלח.

עוד יש לציין, כי לנוכח תקופת המעצר שריצה הנאשם עד עתה, ובשים לב לעונש הצפוי לו אם לא ישוחרר לחלופת גמילה, הרי ש"יתרת השירות" במאסר שתיוותר לנאשם תהיה קצרה מכדי שניתן יהיה לשלבו באופן אפקטיבי בגמילה בכלא.

ט. נכונות מוסד מתאים לקלוט את הנאשם.

במקרה דנן, התקבל הנאשם לקהילה הטיפולית "אילנות", ועבר את כל הבדיקות הנדרשות.

11. לאור כל האמור לעיל, סבורני כי הנאשם עומד בתנאים הנדרשים לשחרורו לחלופת מעצר בקהילה טיפולית.

סוף דבר

12. אני מורה כי הנאשם יועבר ביום 27.7.16 שעה 11:00 מידי שב"ס לידי הקהילה הטיפולית "אילנות" "מדלת אל דלת", שם ישוחרר, וישהה בהתאם לתנאי המקום.

13. קהילת אילנות מתבקשת לדווח על כל מקרה של עזיבת הנאשם את הקהילה ללא אישור.

14. ככל שהנאשם יפר את תנאי שחרורו, יעזוב את הקהילה או יורחק ממנה, הרי שייעצר, יובא בפני שופט תורן תוך 24 שעות.

15. להבטחת תנאי השחרור יינתנו הערבויות הבאות, אשר ניתן לתת אותן כבר עתה במזכירות בית-המשפט:

א. התחייבות עצמית בסך של 5,000 ₪.

ב. ערבות צד ג' בסך של 5,000 ₪.

ג. הפקדת ערבון כספי בסך של 1,000 ₪.

לא יעמוד הנאשם בתנאים האמורים, יותר במעצר ויובא בפניי ביום 25.7.16 בבית-משפט השלום בראשל"צ.

נדחה לקבלת תסקיר משלים ולטיעונים לעונש ליום 8.11.16 שעה 10:00.

הנאשם מוזהר בחובת התייצבות.

ניתנה היום, י"ד תמוז תשע"ו, 20 יולי 2016, בנוכחות הצדדים.